Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4757/A

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4757/A

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4757/A

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4757/A

4757/A £ 6518

A xxxiii h

coll. W.

366 pp. cplt. (Surgeon)

121

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4757/A

47010

LIBER PARAMIRVM

CLARISSIMI DOCTISSIMIQVE VIRI AREOLI THEOPHRASTI Paracelsi, In quo vniuersalis, Theorica Physices & Chirurgiæ origines, & causæ morborum traduntur, medicis omnibus vtilissimus & necessarius.

Accesserunt huic & hi qui sequuntur libri.

De modo Pharmacandi.
De Xeondochio.
De Thermis.

A quodam docto, & Theophrasticæ medicinæ studioso nunc primum è Germanico in Latinum sermonem conuersi.

Cum gratia & priuilegio Cæs. Maiest.

BASILEAE.

PER PETRVM PERNAM.

M. D. LXX.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4757/A

OPVS PARAMIRVM AVREOLI THEO-phraſti Paracelſi Eremitæ, conſcriptum in honorem probiſſimi & doctiſſimi viri, D. Ioachimi Vadiani, doctoris Medicinæ, & conſulis Sactigallenſis.

QVum abſque cognitione principiorũ, atque præceptorũ nihil verè poſſit ſciri: oportet opꝰ PARAMIRVM conſcribere, in tuũ, doctor Ioachime Vadiane, honorẽ, qui præ reliquis ad veritatem ſternis omnẽ viã: in qua ambulantes decet hæc obſeruare. Videlicet conſiderãdi ſunt errores cõmiſſi in Medicina, in qua tu cũctis medicis noſtræ patriæ Heluetiæ præluces, ac iuſtam palmã fers, præſertim in iudicando eam. Nam (vt ingenuè dicam) ſpero & ſcio te eum eſſe, qui abſque perſonarum reſpectu, intellectis erroribus, cito eos reiecturus, & adhæſurus ſis veritati. Qua de cauſa etiam omni ſtudio in hoc ſum, vt tibi queam prodeſſe, & meũ tempus, quod hîc in Sãcti Galli vrbe in-

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4757/A

ſumo, ne inutiliter elabatur, ac tuam laudem & ſcientiam vt excitem in rebus naturalibus ad iudicandum, ne tui & mei vnquam Medicinę operam nauantes obliuiſcantur. Tu enim, qui non ſolùm foues veritatem, ac non minimum deprehenderis membrum amplectendi veritatem, & promouendi ea, quæ ſunt æternitatis, non minus etiam eris promotor earum rerum, quæ ſunt corporis, & in quibus æterna habitant. Quare meum officium eſt, tibi meā Paramirici operis partē dedicare, quæ hoc modo incipit.

Primò medicus animaduertere debet, hominem conſtare tribus ſubſtantijs. Licet enim homo ex nihilo ſit creatus, attamē in aliquid redactus atque efformatus eſt. Illud aliquid eſt diuiſum in tria, quæ totum conſtituunt hominem, ac ipſa ſunt homo, ac viciſſim ipſe eſt idem quod illa tria. Ex illis, & in illis habet omnia ſua bona & mala, quātum ad phyſicum attinet corpus. Ex quo ſequitur, medicum debere totam iſtorum diſtinctionem ſeu diſtributionem, compoſitionem, ſuſtentationem vel ſtatum, &

diſſolutio-

diſſolutionem nouiſſe ac ſcire. Quoniã in ipſis tribus ita cõſiſtit morbus totus, medius,& minima eius pars, vt illic inueniatur quanta ſit magnitudine & numero ſanitas,& põdere infirmitas. Non enim negare medicus debet: morbũ in numero, menſura & pondere conſiſtere. Si ergo morbus ſic ſe habet, ante omnia iſtorum fundamentum eſt tradendũ,ex quo nomina ſua ſortiantur. Quod & imprimis ad introductionem neceſſarium eſt vt perpẽdatur. His quoq; mors adeſt,in eo, ſi illis tribus vita adimatur, quorum coniunctio & temperies, vita, adeoq́ue ipſe homo exiſtit. Ex illis itaq; tribus ſubſtantijs proueniũt omnes cauſæ,origines & cognitiones morborum: nec non & ſigna,natura,proprietates, & quicquid medico cognitu opus eſt. Hæc. itaque tria medico perfectè ſunt cognoſcenda,quęnam ſint, & quomodo ſanitatem aut morbum efficiant. Sanitatis enim,& morbi,vna eademq́ue eſt ſcientia. Sicut enim ægritudo naſcitur ex bona valetudine,ita quoque bona valetudo ex infirmitate. Vnde non ſolùm in morborũ cauſis cognitio verſatur, aut

versari debet, sed etiam in restituenda sanitate. Cæterùm indocti medici inuaserunt lumen naturæ, illudque deprauarunt, & his tribus naturæ substãtijs non perpensis, aliud extra eum fundamentũ sibi proposuerunt, quod ipsis proprij capitis phantasia absque naturæ luminis testimonio suggessit: non animaduertẽtes, nullum medicum posse morbi vel hominis cognoscere fundamentum absque magno naturæ lumine, quod lumẽ est maior mundus. Quemadmodum enim aurũ septies igni probatur: ita quoque medicus septies, ac amplius per ignẽ probari debet: hoc est, ignis probat tres illas substantias, easque oculis proponit puras & claras, sinceras & perspicuas: id est, dum ignis non adhibetur, nihil probatum adest: ignis omnia probat. Quod sic intelliges: Sordes vbi amotæ fuerint, tres illæ substãtiæ manifestè apparent. Sic ergo medicus probatur, non seipsum comburendo, sed vt ars ipsius, theorica & practica, igni baptisentur. Hæc enim se rusticorum oculis nõ subijciunt, nec manibus ita palpantur. Ignis igitur illud est, quod res absconditas & occultas

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4757/A

occultas in lucem profert. Hic eſt mundus, quo ſcientia Medicinæ proponenda eſt.

Ex his ſequitur, Deum creaſſe medicinam, ideoq; eam igni cōſiſtere & probari. Sic quoq; creauit medicum, vt ex igne naſceretur. Medicus verò ex medicina eſt, & non ex ſeipſo. Qua de cauſa per examē naturæ, (quæ ipſe maior mūdus eſt cum omnibus ſuis principijs) oportet procedere, idque, quod ipſum natura docuerit, ſuæ prudentiæ ac arti cōmendare: nil verò in ſua ſapientia, ſed omnia in naturæ ſolùm lumine inquirere, ac deinde hinc inuentam doctrinam in numerum theſaurorū illius referre, illiusque cuſtodiæ committere. Medicus ſanè cum ſuis operibus oculis cōſpicuus eſt, & natura quoque eſt manifeſta, & neutiquam occulta: ita quoq; cauſæ ſanitatis & morborum manifeſtæ ac perſpicuæ, non occultæ eſſe debent. Idcirco primùm ignis fit mentio, quo occulta diſſoluuntur, explicātur, & conſpicua redduntur. Ex hac inſpectione naſcitur medicinæ ſcientia. Ipſa enim eſt, quæ teſtimonium perhibet, hoc modo: Me-

dicus quum ex medicina ſit medicus, & ſine hac nihil, & hæc ſit vetuſtior ipſo, qui ex hac eſt,& non contrà hæc ex illo: cogitur profectò id obſeruare, & in hac diſcere,quæ eius cauſa exiſtat, & non ex ſeipſo. Propterea in medicinæ natura, medici ſciẽtia,ars,theorica,practica,&c. ſunt ſitæ,& in ipſo prorſus nihil. His ſatis ſuperque reſponſum eſt errori,qui in natura non reperitur,ſed duntaxat conſuetudine & proprio arbitrio conſeruatur & indicatur. In igni enim magiſter eſt,nõ in ipſo diſcipulo.Adhuc planiora hæc ſunt:In homine nihil eſt,quod ipsũ efficiat medicum: præclarum quidẽ habet ingenium,cui tamen nulla ars ineſt, ſed vacuum eſt,nõ aliter atque pulchrè confecta arca,aut aliquod inane receptaculum, quod aptum eſt ad recipiendum quiduis,vt theſaurum, quẽ noſtræ colligunt manus:ſic etiam illud præclarum ingenium eſt abſque experientia, arte,& medica ſcientia. Quicquid verò diſcimus & probamus, illud eo retinemus,ac in vſum ſuo tẽpore proferimus. Et quò hæc manifeſtius & facilius medicus intelligat,obſeruet hæc duo exẽpla,

pla, quorũ vnum hoc eſt: Vitriarius, qui conflat vitra, vnde habet ſuam artẽ? non profectò ex ſeipſo, quia humanum ingenium eam nunquam per ſe poteſt aſſequi: verùm artis materias ſiue ſubiecta vbi in ignem conieciſſet, naturæ lumen ipſi demonſtrauit vitrum: quæ ars in hiſce tribus conſeruata eſt. Eodem modo res ſe habet in medico. Huic alterum ſequens exemplum reſpõdet. Architectus domum extructurus, ex propio illud ingenio reperire, atque perficere poterit, ſi materiam & inſtrumenta habeat: ſed nõ idem præſtare poteſt medicus. Etiãſi enim habuerit medicamenta & infirmos, tamen ſi caruerit ſcientia & cognitione earum rerum, nihil valet. Si verò non modò ligna ſed & ſecurim, id eſt, & materiam ſimul & inſtrumenta habuerit, iam demũ medicus eſſe poterit. Vnde primò cogitur eſſe faber ferrarius, vt ſecurim faciat, poſtea ingenium ipſi auxilio eſt in illis vtendis. Sic ingenij præſtantia eſt ciſta & receptaculum medicinæ, eiusq́ue ſciẽtiæ. Ex igni autem prouenit theſaurus, qui in eo reponetur & includetur. Quemadmodum ergo vi-

trorum conflator suam artem habet ex igne, qui prius ignorabat quid faceret, sed postquam ignis ipsi artem demonstrasset, postea eam ingenio retinuit: sic quoque ignis docet scientiam & artem medicinæ: Et hæc est vera medici proba. Illud tamen semper manet quoque verum, imperitos medicos, id est, qui non sunt ex natura progeniti, nolle suũ præceptorem agnoscere, sed persuadere sibi propriam intelligentiam, & idola cõcepta, esse veram scientiam medicam, ac suæ artis fundamentum facere: quod dicitur, & reuera est, super arenam ædificare. Quicquid ignis demonstrat, hoc absque ipsius opera nequit inuestigari nec intelligi. Duplex enim est cognitio, alteram experientia discimus, alteram nostro ingenio habemus. Prior iterũ duas in species distribuitur, altera est medici fundamẽtum & magister, altera autem eius est error & fallacia: quarum illam medicus ex igni desumit & discit, dum Vulcanias exercet artes, transmutando, figendo, exaltando, reducendo, perficiẽdo, aliisque cognatis, quę ad hæc pertinent. Hac experientia inueniuntur tres sub-

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4757/A

ſubſtantiæ, cuius ſint naturæ,facultatis, proprietatis ac conditionis, per totum mundum in omnibus creaturis. Altera, ſiue poſterior eſt,qua fortè fortuna, abſque prædicta experientia res aliqua ſuccedit ſemel atque iterũ,& non conſtanter, exiſtimatur tamen conſtans & perpetua,& talis experientia,cui fides ſit habenda, & in quam fundamentũ extruẽdi ſit iaciendum. Huiuſmodi profectò ſtructura caret omni fundamento, cui innititur error,& ornatur obduciturq́; fragilibus & fictis ſophiſmatis. Quòd ſi talis aliquis ſecum perpẽderet, vnde experimẽtum oriretur, & inquireret quis ipſi dediſſet:inueniret certũ hominẽ, & qui antea ab alio accepiſſet,& hic rurſus ab alio:hoc modo regrediendo,tandem reperiret Vulcanum,& Spagyrum,à quibus omnia experimenta ducunt ſuã originem.Sciendum itaque nos talia audiendo & legendo nõ reddi doctos in medicina:ſed ſicut primus didicit,ita & nos diſcemus:qui illũ docuit,doceat & nos: natura in Vulcano ſit noſter præceptor. Si enim quis dicat: Fac hoc, & ſaluus eris:neceſſariò requiritur nouiſſe, quiſnã

illud dixerit:ſic peruenit ad eũ, qui ipſa exiſtit ſalus.Eodem modo & hîc, niſi ingrediamur in ipſam medicinã, hoc eſt, naturam, nunquam efficiemur medici. Si enim fundamẽtũ voluero firmũ iacere, oportebit illud deſumere nõ ab inuiſibilibus rebus, ſed à certis atque cõſpicuis dictis atq; rationibus.Nã illud medicus diligentiſſimè ſemper perpẽdet,nos itaDeũ habuiſſe aſpectabilẽ,& tactu ſenſibilẽ, vt noſtrũ redẽptorẽ veritatis fundamentum ipſimet audiuerimus. Multo verò manifeſtius medicina noſtris ſubijcitur oculis, quam videndo, & non ſomnijs,tactu,non vmbris percipere cõuenit. Totum verò illud inuiſibile atq; inſenſibile eſſe,propoſitum atque aſſertum eſt ab ijs,qui oculos ignis nõ habuerunt. Vnde natus eſt error,ex quo medicina iſta omni fundamento carens conſtituta eſt.Difficile creditu eſt, quatuor in homine eſſe humores cum ſuis indicijs & accidentibus. In ſola fide iſta ſunt poſita.Medicina autẽ cõſiſtere nõ debet in fide,ſed euidenti conſpectu. Nihil ſola fide confirmatur, præter animorum infirmitatem & ſalutẽ: omnis verò medicina

dicina est aspectabilis, absque omni fide. In hisce reb⁹ persimilis est error falsæ fidei aut religionis, vbi nō omnis qui dicit, domine, domine exauditur. Hoc est, quum non sis medicus, & nihilominus medecinam profiteris, experimentum quoties arripis, inquis, Fac hoc, fac illud, sed ipsa non facit, quia te non agnoscit, nec harum ouium verus es pastor. Iterū respondet, Non noui te: infirmos oportet medicum habere, & eum agnoscere: quia ipsis creatus est. Qua de causa is demum solus est medicus, qui legitimè vocatur, cui ex terra crescit medicina, quæ ipsum nouit, & potestatem habet ipsum constituendi & abdicādi. Totius itaque medicinæ fundamentum & caput est, vt has tres substantias cognoscamus & experientia comprobemus, idque non ex nostro cerebro, aut aliorum relatu, verùm experientia, naturæ dissolutione atque examine, taliumq́; specificarū proprietatum & formarū scrutatione. Homo enim docetur à maiori mundo, & non ex homine. Atque hæc est concordantia, quæ medicum perficit, dum hāc totam vniuersitatem nouit, & ex ea ho-

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4757/A

minem: quæ simul sunt, vna tantùm res, non duæ, quod experientia latius comprobandum relinquo.

Caput II.

TRes sunt substantiæ, quæ vnicuiq; rei corpus suum tribuunt: hoc est, vnumquodque corpus tribus in rebus consistit, quarum nomina sunt hæc, Sulphur, Mercurius & Sal. Hæc tria vbi composita fuerint, corpus notatur, nihilque ipsis additur, prȩter vitam & accidētia. Sic corpus aliquod manibus arripiens, tres inuisibiliter habes substantias sub vna specie & existentia. De his itaque tribus dicendum est: quandoquidem hæ tres sunt substātiæ vnius formȩ, quæ tribuunt & efficiunt omnem sanitatem. Nam manibus cùm tenes lignū, oculis tuis apparet vnū esse corpus. Sed hȩc noticia nihil tibi prodest: & rustici idem norunt. Te verò eousque oportet inuestigando progredi, donec scias certò, te manibus continere Sulphur, Mercurium, & Sal. Hæc tria vbi habueris aspectabilia, tactilia & efficacia, singula à se inuicem separata, tum demum oculos habes, quibus medicus cernere debet

bet. Hi oculi tui non minus euidenter & perſpicuè debent videre tres illas ſubſtantias, atque ruſtici lignum integrum. Hoc itaq; tibi exemplum ſit, hominem quoque tibi cognoſcendum eſſe eodem modo in illis tribus conſiſtere, quo lignum: hoc eſt, hominem eadem ratione habes conſtitutum: ſi amplectaris os eius, rude habes & ruſticũ: ſi verò ipſius Sulphur, Mercurium & Sal ſeorſim habueris, tum demum nouiſti quid ſit os, ipſique malè affecto quid deſit, quo modo afficiatur, & quibus ex cauſis, quaue ratione doleat. Sic externa ruſticis inſpicienda ſunt creata: interiora verò, & occulta medico. Si ergo hæc aſpectabilia fieri oporteat, & ſine manifeſta inſpectione iſtorum medicus imperfectus exiſtat, neceſſariò natura eò deducetur, vt ſeipſam conſpiciendam proponat atque demonſtret. Conſiderate igitur in quam vltimam materiam res reducantur & diſſoluãtur, & quãtuplicem: in totidem quoque genera triplicem illam ſubſtantiam reperietis inter ſe mutuo diſtinctam. Hæc ruſticus nihili facit, per magni verò medicus: experimentator

quoque negligit, medicus autem diligẽter obseruat: Erro quoq; siue impostor nihili æstimat, maximi verò medicus. Imprimis enim cogitur medicus scire illas tres substantias, omnesque earum proprietates in maiori mundo: deinde callet eas etiã in homine, nouitque quid in ipsius sit manu, quidúe efficere possit. Ad hæc itaque probanda atq; experiunda, à ligno sumas initium. Id quidẽ corpus est: quod incendas. Quicquid ex eo ardet, illud est Sulphur: quicquid in fumum trãsit, Mercurius existit: quicquid verò in cinerem redigitur, Sal est. Talis conflagratio rustico quidem intellectum confundit & perturbat, medico autẽ oculos incipit medicos aperire. Sic hi tres illic reperiunt res, non plures, nec pauciores, easque singulas à se mutuo separatas. De his porrò tribus amplius est notandum, omnes quidem res hæc tria habere, quę licet non vno eodẽque modo statim oculis exibeant, tamẽ ars ea patefacit, quæ illa in lucem producit & aspectabilia reddit. Quicquid ardet, Sulphur est, & nihil flammam concipit, præter Sulphur: quicquid in fumũ transit,

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4757/A

trāſit, Mercurius eſt, & nihil ſe ſublimat ſiue aſcendit prçterMercuriū: quicquid in cinerem redigitur, Sal exiſtit, nihilq́ue præter Sal poteſt fieri cinis. Res ſanè illa quç tranſit in cinerem, ſubſtātia eſt, eaq́; eſt pars ex qua lignum fit. Et quāuis vltima ſit materia, & non prima: tamen oſtendit primam materiam earum, quarum vltima extitit in viuo corpore. Quā uis in viuo corpore nemo quicquam videat præter ruſticum aſpectum, tamen ſubſtantiam ipſam demonſtrat ſeparatio. (Non loquor hîc de prima materia, quòd nolim hîc philoſophiam tractare, ſed medicinam.) Eodem modo, quo de Sale dictum eſt, obſeruabitis fumum declarare Mercurium, qui ignis vi āſcēdit, ac ſeipſum ſublimat. Et hîc, quamuis materia prima non cadat ſub aſpectum, tamen aſpectabilis eſt primç materia vltima, ita vt Mercurius agnoſcatur altera rei ſubſtantia. Sic quoque omne ardens, & igneum oculis apparens, ſulphur eſt, ſeipſum conſumens, quod ipſum eſt volatile. Sic ergo ignitum illud ſubſtantia quoque exiſtit, eſtq́ue tertiū eorum quç corpus perficiunt. Ex his theorica ſumi

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4757/A

poteſt, quid Sulphur, quid Mercurius, & quid Sal ſit: quid in ligno alijsque rebus inſit: & ſic eadem microcoſmo poſſunt cõparari Hinc de homine intelligis, corpus eius nihil aliud eſſe, quàm Sulphur, Mercurium & Sal: in his tribus conſiſtit illius ſanitas, illius ægritudo, & omnia illius accidentia. Et quemadmodum illa ſolùm tria in homine exiſtũt, ita eadem quoque omnium morborũ ſunt cauſæ, non quatuor humores, qualitates, aut ſimilia. Non omnia quidem concipiunt flammam, veluti lapides: nihilominus tamen Alchimía demonſtrat, iſta conflagrationi apta fieri, etiam ipſa metalla, aliaque omnia, quæ vulgò æſtimãtur ardere non poſſe. Et quamuis multa aſcendendo non ſublimentur: attamẽ ars declarat, ea in ſublimationem deduci. conſimili modo hæc omnia intelligenda ſunt de Sale. Nam quicquid ruſticorum oculis non ſubijcitur, illud in arte ſitum eſt, vt oculis ſpectandum proponatur, quæ eſt ſeparationis ſcientia. Harum rerum cognitionem ars prædicta præbet, oſtenditque ita ſeſe habere in omnibus rebus. Iam verò quod ad pro-

prias

prias iſtorum trium naturas,virtutes atque eſſentias attinet, ſimiliter ſtatuendum eſt, proprietatem propoſitam aut eſſe in Mercurio,aut Sale, aut Sulphure, ſiue bona ſint,ſiue mala,ſalubria ſeu inſalubria. Vnaquæque enim ſubſtantia ſuam habet proprietatem. Si verò tria hæc coeant in vnum corpus, proprietates quoque ſub vna ſimul forma apparent: reſoluendæ verò ſunt ſingulæ & diuidendæ in ſuam ſubſtantiam, & non in communem. Proprietates enim illæ ſunt bonæ,& ſimulatque nō adſunt,ſtatim adeſt morbus.Iam noſti quid ſubſtātiæ deſit aut decedat. Nam vnius deceſſus eſt alterius appoſitio. Et quot ſunt morbi,tot sūt proprietates:& quot ſunt proprietates, tantus eſt numerus morborum. Ad huiuſmodi formarum proprietates tradēdas & explicādas, pertinebat & primam mundi materiam declarare.Cæterùm iſtā cùm conſtet fuiſſe Fiat, quis audebit illud Fiat explicare? Interim verò nos aliquid ignis Vulcani beneficio habemus, quo iſta tria declaremus:nempe Sulphur cōmuni ſulphure propter ſimilitudinis comparationē,

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4757/A

Mercurium argento viuo vulgari, ob eandem similitudinē, Sal item natiuo atque cōsueto sale, quòd similes quoque producat effectus. Quamuis verò hæc cumprimis de maiori dicta sint mundo, tamen & eodem modo sese habent in minori: eo tātum excepto, quòd homo suam primam materiam habeat in limbo, qui Sulphur, Mercurius & Sal fuit, estque quatuor elementorum complexio & cōpositio in vnū hominem. Qua de causa nouerit medicus, omnes morbos cōsistere in illis tribus substātijs, nō in quatuor elemētis. Elemēta quas habeant vires, & quid sint, ad medicinam per causas cognoscendā non pertinent: quantum verò ad humores attinet, sunt matrices. Quo autē modo matrices sint, suo loco & capite docebitur. Ergo istas tres res solas medicus scire debet, cùm in ijs consistat causa & origo omnium morborum. Quandoquidem itaque homo mores istas in viuis corporibus non videt, sed solùm in illorum dissolutione & interitu, memor trium istarum intereuntiū esse debet, quàm pulchrè sese & excellēter habeāt in hominibus, Sulphur,

phur, Mercurius & Sal, dum viuunt ac valent. Rurſus quoad hæc viuunt, nō ægrotant homines, ſed ſolùm quando diſſoluuntur: quare meritò diſſolutionis curam habebimus. Inſpicite carbunculum gemmam, qui eſt pulcher & nitidus, virtutisq; admirandæ: attamen nihil aliud eſt, quàm Sulphur, Mercurius & Sal, ex quibus eum compoſitū eſſe probat ipſa diſſolutio: deformisque res eſt, vita deſtitutus vbi fuerit. Aſcribas ergo vitæ illud impedimentum, quod tibi obſtat, quo min⁹ iſta tria videas. Hęc enim eſt illorum trium velamen & integumentum, abſcondens illa. Sic inſpice quoque hominem viuum, quàm pulcher ſit, vbi veró moritur, quàm ſit turpis: vel eius aliquod membrum ſi moriatur, quàm illud euidenter, rationique ac ſenſibus manifeſtè redeat in iſtas tres ſubſtantias. Quod eſt in mortuo ſiue cadauere, idem quoque eſt in viuo, ſed pictum & ornatum. Eodem modo & cedrus, viua quidem eſt pulchra: vbi verò in ignem proiecta fuerit, prodeunt in lucem illa, quæ vita occultarat: quod ſimiliter in omnibus aliįs rebus contingit.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4757/A

Hæc omnia, quæ multis rationibus probari possunt, solummodò propter existẽtem in ipsis originem causasque, vnde omnes morbi nascuntur, rectè considerari atque intelligi velim. Quandocunque enim hæc tria inter se consentiunt, & non disiuncta sunt, sanitas rectè se habet: vbi autem dissoluũtur, hoc est separantur, aliud cadit, aliud ardet, tertium alia via discedit: huiusmodi dissolutiones sunt morborum principia. Donec enim corpus permanet cõcors, nullus morbus sentitur: sin minus, sed discordia incipit diuidi, ibi incipit medici cõsideratio, & ars. Vt si viri numero viginti fœdere cõiuncti, quos noueris singulos, discordia separentur: inquis, hoc modo fœdus ruptum est, & illi disiuncti sunt: quod quidẽ percipis ex ipsis. Quẽadmodum ex ipsis didicisti, sic oportet & omnes reliquas res cognoscere, & in ipsarum dissolutione discere, quid ruptum aut dissolutum sit. Vbicumq; hoc non fit, quid ibi aliud esse potest, quàm mortis principium, hoc est interitus regni totius? Quò autem intelligas conclusionem huius capitis & fundamentum

tum propositionis eius, scias nihil aliud in eo tractari, quàm Sulphur, Mercuriũ & Sal: hæc esse tres illas substantias, vita quidem occultas, eius verò recessu in lucem prodeuntes. Hinc genera & species colliges, hoc modo, vt omnes iam morbos esse nominatos teneas, & si morbus vnus aut alter accidat, dicas: hic morbus est, & hæc eius est causa efficiens. Nõ aliter atque exemplum de amicitiæ fœdere, quod multi sanciuerunt, docet, quod dum violatur ac dissoluitur, dicis: hic aut illi ruperunt, hac vel illa de causa. Non ais, Cholera, Melancholia, Phlegma, &c. effecit, verùm ille vir, inquis, fecit. Eodẽ planè modo & de morbis intelligas. Plus enim & rectius est dicere, hic fecit, quàm si dicamus cholera fecit. Nõ minus itaq; morbus omnibus sui partibus viro est comparandus. Hoc obseruate, ô medici. Hoc fundamentum est, & in hoc cardo negocij vertitur, quòd morbus dicatur vir, cum omnibus proprijs viri accidentibus. Quia hoc modo complecteris elementa, tres illas sustantias, quatuor astra, quatuor terras, quatuor aquas, quatuor ignes, quatuor ae-

res,& omnes conditiones, mores, proprietates & naturas viri, ſine quib⁹ nullus vnquam exiſtit. Quorum tu oblitus es eo in loco, vbi deſcribis morborum cauſas & origines duci ex quatuor humoribus, qui ſanè cum elementis, vel quatuor, vel tribus, nihil vnquam commercij habuerunt. Sic itaque dicendum eſt, omnes viriles proprietates & naturas in morbo reperiri, eumque virũ appellari: qui ſicut natus eſt ex perfecto limbo, ſic etiam morbus.

Caput III.

QVum itaque morbi hoc modo gignantur, ac viriles intelligendi ſint: opus fuerit ea aliquanto latius explicare, hoc modo. Sulphur eſt humor, Mercurius eſt humor, Sal eſt humor. Hi itaque ſunt tres. Qui tamen tres humores ſunt corpora. Corpus hîc eſt humor, non res aduẽtitia: corpus ipſum eſt illud, quod medicus ſibi habebit propoſitum. Et quãuis dicere poſſes, humores eſſe cauſas morborum, haud tamen ita eſt. Humor non efficit morbum, ſed quod morbum gignit, eſt aliud, videlicet

cet ſubſtãtiæ ens. Quicquid porrò morbum generat, illud neceſſariò eſt virile, hoc eſt, aſtrale ex toto limbo: cùm tamē humor, vt vulgo æſtimatur, nihil ex aſtris in ſe habeat, quare nec morbū producere poteſt. Iure itaque morbus dicēdus eſt maſculinus, propter virilem, quę eius cauſa eſt, naturam. Vnde obſeruetis, quæ ſint illæ tres morborum cauſæ, quibusq́ue nominibus appellentur. Prima eſt Sulphur, cuius uires conſiderate, quod nunquam ſua natura quicquam mali efficiant, niſi ſit aſtrale, hoc eſt in ignis fauilla ipſi inijciatur. Tūc enim virilem induit naturam, concipiturq́ue à ſcintillis. Ardēt itaque ſolummodo maſculina, viriliſq́ue efficaciæ: abſque hac efficacia nihil agitur. Quoties ergo morbus à Sulphure efficitur, primò Sulphur nominabitur ſuo proprio nomine: deinde verò virilis ipſius operatio, quæ ipſū incendit. Sulphuris multa ſunt genera, vt reſina, gummi, botin, oleum, axungia, pinguedo, butyrum & vinum ardens. Aliud enim eſt Sulphur ligni, aliud bruti, aliud hominis, aliud metallorum, vt oleum auri, Lunæ, Martis, &c. aliud lapi-

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4757/A

dum,vt liquor marmoris, aliud alabra-
ſtri,&c.Nonnulla ſunt ſeminum & alia-
rum rerum ſuis quæque proprijs nomi-
nibus ſignata. Cùm itaque ignis illi ac-
cidit, qui ſolus proprio nomine aſtrum
eſt,iam hæc operatio eſt materia peccãs
ex vna parte.Eodem modo & natura Sa-
lis intelligenda eſt, quod per ſe eſt hu-
mor materialis,nec morbum gignit ab-
ſque præſentia aſtri ſui,quod eſt reſolu-
tio,quæ facit ipſum virile.Qua de cauſa
Sal reſolutum nõ minus, atque ſpiritus
vitrioli,tartari, aluminis,nitri, & ſimiliũ
ſe vehemens ac turbulentum oſtendit.
Vnde quæſo humoribus, abſq; aſtro ta-
lis natura,cuius nemo medicorum me-
minit,ineſſet? Quòd ſi nulla alia re in
medicina ſua tradẽda peccaſſent,quàm
aſtri huius in omnibus curis & cauſis o-
miſſione, ſatis ſuperq́; probatum eſſet,
ipſos ſtructuram ſuam erexiſſe in luto
aut arena. Ad hæc conſideretis, multa
eſſe genera ſalis.Aliud enim eſt calcis, a-
liud cineris,aliud antimonij, aliud arſe-
nici,aliud magnetis,ac eius generis ſimi-
lium: quæ omnia oriũtur & fiunt, prout
corpus ſalis fuerit in certo aliquo mor-
bo,

bo, vnde & peculiare nomen atque proprietatem ſortitur. Conſimili modo & Mercurius ſe habet, qui ſolus per ſe non eſt virilis, ſublimatur aſtro Sole, alioqui non aſcendit. Multæ quidem eius ſunt præparationes, ſed vnum tantùm corpus. Corpus autem illud non eſt vt Sulphur, aut Sal, quæ multiplicia habẽt corpora, vnde multa quoque genera Salis & Sulphuris reddunt: hîc verò ſolùm vnicum eſt corpus, quod aſtro multis & varijs modis pręparatur, vnde & varij ex ipſo morbi proueniunt. Qua de cauſa etiam virilis eius natura ex aſtro eſt, quod ipſi morbos infert. Hac ratione omnes morbi iſtis tribus continentur ſub certis nominibus & titulis. Quapropter noueris, in Sulphur eſſe redigendum, quicquid ſulphureum eſt, vt flammam poſſit cõcipere: & quicquid Mercurius eſt, in ſublimationem deducetur, quicquid ad ſublimandum aptum eſt. Quicquid porrò Salis, illud quantum eſt, totum in Salem redigitur. Hoc itaque modo hìc comprehenduntur generales morborũ cauſæ, vt prædictum eſt. Conſtat ergo veriſſimum eſſe, quod antea diximus, ho-

minem compositum esse ex istis tribus prædictis,& quòd ista tria habeant medium corpus, quod est viuens. Ante hãc enim vitam est prima materia, sed post eandem vitam est vltima materia: hæc verò est medium inter primũ & postremum,estque cuius causa medicus & medicina sunt creata.

Hoc verò medium corpus,licet summum quasi caput sit,non tamẽ est subiectum,sed solæ tres illæ substantiæ, remota vitæ essentia, proprietate atq; natura,cui nos nihil habemus addere, neque mutare. Quod verò nostrum subiectum est,trifariam seipsum dissoluit: Primò per seipsum: quod cùm fit,vita seipsum priuat. Vita enim est quasi pax. Vbi pax,ibi concordia. Simulatque verò cõcordia dissoluitur, statim quoq; pax deficit,& sic quoque vita. Quod si tria illa nolint indiuisa atque inter se consentiẽtia manere,vita migrat, ac subiectum illud relinquit mortuum atque diuisum. Secũdò fit, quoties temere dissoluimus in ipsa natiuitate,vel extrahendo, vel alia nostra violentia, qua cõtra nos astra prouacamus & concitamus, non secus

atq;

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4757/A

atque ciuitas aliqua ſuum dominum in ſui ipſius perniciem commouet. Tertiò, licet per ſe nec rumpatur, nec partes eius ſeparentur, ſed concordes maneant, nec nos cauſas externas præbeamus: modus tamen tertius inuadit, qui eſt finis ſiue terminus: ita vt omnia, quã tumuis bona, robuſta, & pulchra ſint, certo tandem fine terminentur. Sic homo quoque fini commiſſus eſt, & numerus annorum vitæ ipſius breuis eſt. Occurrit & illa quæſtio hîc conſideranda, cur tres ſint res, & non vna, & cur adeo multę ac variæ in ipſis ſint ſpecies, vt numerari nequeãt, ipſæque ſpecies eiuſdẽ generis tantùm à ſe mutuo differant, vt reſina Rhetica non ſit eiuſdem naturæ cum reſina Norica, nec oleum amygdalorum Neapolitanicum, ſimile oleo amydalorum ad Cumanum lacum, & ſic in montibus aliud atque in plano: quæ hoc loco non deſcribam. Cauſa verò, quòd tam intricatæ atque multiplices ſint iſtæ res, hęc eſt: Chriſt⁹ inquit, Math. 12. Omne regnum in ſe diuiſum deſolatur, hoc eſt, Omne temporaneum regnũ ſeipſum diuidit: ſolum Chriſti regnum

permanet, nec temporaneum est. Ergo & corpus non est æternum, sed mortale & caducum. Cùm ergo temporaneum sit, necessariò interibit. Siquidem verò ipsi intereūdum sit, in proprijs eius mēbris oportet bella intestina moueri, ipsumq́ue occidere & suffocare, idq́ue varijs modis. Nā inscrutabiles post tría prima sunt species & causæ morborum. Atque hoc est fundamentum & origo morborum, non quatuor humores. Eodem modo multiplex quoque est medicina, vnde & variæ dissolutiones facilè nascuntur, & ipsa etiam medicina mortalis est, & cum homine minuitur ac augetur. Nā illi sunt anni Platonis, quibus omnes eæ res sese declarant: quorū Arnoldus nonnihil meminit, quasi eos intelligeret, sed nimis tamen cito à funda mēto rursus excidit. Quisquis autē capita destructionis regni nouerit, is iā idone⁹ est ad introitū cognitionis mei iam demōstrati fundamēti. Ad conclusionē itaq; nostri fundamēti de omniū morborum cognitione sequentur tres libri, ad triplicem corporis viui dissolutionē, in quibus declarātur morbi, qui ex pro-

pria

pria trium diſiunctione, ex nobis, & ex fine eueniunt. Eodem per omnia modo, ſi medicus cupiat ſcire hominis naturã, cumque cum omnibus morbis ſuis cognoſcere, oportet ipſum primò ſcire omnium rerum morbos, quos natura in maiori mundo patitur. Ea enim de cauſa ipſos perpetitur, vt nos videamus, in hoc rerum genere hunc morbum, in illo verò alium, in homine verò omnes. Nam ex limbo cùm ſit factus, ea proculdubio de cauſa ex ipſo factus eſt, ipſius vt bona & mala quoque haberet. Quapropter medium conſtitutum eſt à Deo duorum non ſequendorum eo modo atque ordine, ſicut propoſitum eſt ab initio. Quum itaque ſint externa, medicus ea extrinſecè diſcere debet, & concordãtiam ſumere morborũ in præparatione & diuiſione viſibilium rerum, & huiuſmodi corpora externè reducere in vltimam materiam arte Spagyrica: tum inueniet quænam ſubſtantia morbi ſit cauſa. Hæc omnia ſi rectè coniunxerit, præditus erit omnium morborum cognitione. Si verò in ſua tantùm regione peritus fuerit, exteris prodeſſe non

poterit. Medicus enim dumtaxat eſt in notis,& non in ignotis. Quare ne patiatur ſe ſeduci ab Arabib9,Africanis,Chaldæis,aut alijs Barbaris, nec hi viciſſim à nobis:vnuſquiſq; tantùm alteri credat, quantum ipſe in igne expertus fuerit. Medicina enim non permittit credere, quod igni nõ probatum fuerit: per ignẽ creſcit medicus,veluti dictum eſt.Diſcite itaque Alchimiam,quæ aliâs Spagirica vocatur:hæc docet falſa à veris diſcernere.Hoc enim eſt lumen nturæ,vbique probationes cernere, ac in lumine ambulare.In tali naturæ lumine loquemur ac dicemus noſtra, non ex phantaſia, in qua nihil prouenit præter quatuor humores,eorumque compoſitio, augmẽtum, ſtatus & decrementum, aliæque ſimiles & inuiſibiles nugæ, nequaquam ex præclaro ingenio,quod bonis impletum eſt theſauris, prodeuntes, ſed ex ficto & non probato fundamento.

Caput IIII.

MAgnus preterea error de com plexionibus,medicorum animos inuaſit,qui dicũt: Homo ille eſt ſangui-

guineus, aut cholericus, aut phlegmaticus, aut melancholicus: cùm tamen nihil horum ſit, vt multis rationibus probari poteſt. Quarum vna & generalis eſt hæc, quòd vita tribuat res illas, quæ vocantur complexiones. Quandoquidem itaque vita illas tribuit, & non tres illæ ſubſtantiæ: medico non proponentur conſiderãdæ. Nam ipſa vita, & quicquid ipſi adhæret & cognatũ eſt, medico minimè ſunt ſubiecta. Vnde etiamſi complexiones exiſterent tales, tamen medico minimè venirent conſiderãdę. Quicquid enim vnà cum vita recedit, id medico nequaquam Theoricæ ſuæ loco eſt proponendum. Hoc medicus diligenter ſecũ perpendat. Siquidem error eſt non modò in ſanis, verumetiam in ægris corporibus. Aſcribunt enim morbo, quod etiam in ſanis corporibus ineſſe arbitrãtur. Sed & aliæ plures cauſæ ſunt, quòd natura corporis integri non ferat, huiuſmodi quatuor complexiones homini ineſſe, cùm ſit ſpecies. Nulli quippe ſpeciei ineſt complexio, ſed natura propriæ ſubſtantiæ. Natura verò eſt complexio. Quod dico, illud eſſe calidum, id il-

lius non est complexio, sed natura habet ex sua substantia, tanquam colores. Hæc non pertinent ad ægritudinem & sanitatem. Oportet rem esse frigidã aut calidam, &c. in sua natura, quod nihil ad viuum corpus attinet, separatque se ab infirmis & mortuis. Ad hæc, quòd dicãt, mores, gestus, ingenium, consuetudines, naturam & vsum esse ex cõplexionibus, id falsum est. Ex astro enim, nõ cõplexione proueniunt. Fel non concitat iram, sed Mars. Vnde sequitur, fellis vesicam redundare, non secus ac stomachum alimento externo nimis impletum, sic Mars vesicam fellis efficit redundare. Istiusmodi rerum causas scire est Astronomi, non medici, quarum tamen illi nunquam meminerunt. Facilè igitur incidit in errorem, qui sua principia, propriamque artem non perfectè nouerit. Hinc scitote, non existimandum vobis esse, cõplexiones medico esse subiectas, aut materiam, causamúe morborum. Quia res tales asscribuntur vitę, nõ physico corpori.

Quòd autem calidus aut frigidus, humidus aut siccus sit morbus, ne illud

com-

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4757/A

plexionem dixeris. Sunt enim conditiones, non complexiones. Complexio cōsistit in duobus, calore videlicet, & humiditate, vel calore & ſiccitate. Sic quoque frigidum & humidum, aut frigidū & ſiccum accedit ad elemēti naturam, quæ hîc non eſt ſpectanda. Similes quoque conditiones morborum ſunt calidum, aut frigidum, abſq; humiditate & ſiccitate. Cuiuſmodi morbi ſic cōſiſtūt, vt hic calidus ſit, & nihil præter ea: ille verò humidus, & nihil aliud: ita vt in vna qualitate conſiſtat conditio, nō duabus. Dico maniam eſſe calorem abſque humido & ſicco, Hydropiſim verò eſſe humiditatem, quæ habeat neque calorem neque frigus: eademque ratio eſt & reliquorum morborum. Diligēter & hoc in medicina obſeruandum eſt, ſecūdum gradum, id eſt, duplicem complexionē, non eſſe accipiendum, ſed omnia reſpiciunt vnicam ſuam conditionem, hoc eſt, calidam, ſiccam, humidam, vel frigidam. Quia in morbis non conueniunt ſimul, ſed ſingula ſeparatim conſiſtunt. Cum res duæ ſunt coniunctæ, ſiue cùm res duplex eſt, ad vitam pertinet, non ad

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4757/A

medicum. Vtres si pulchrè ornata fuerit, eleganterque coloribus tincta, quid hoc ad medicum? nihil. Sic quoque nihil ad ipsum pertinent complexiones: naturæ sunt vestitus & ornatus medico non consideranda. Si verò scire cupias, calorem solum, frigus solum, humiditatem solam, siccitatem item solam consistere: inspicias illud quod solum consistit & simplex est. Id sanè vita caret, & ab ea se separat, propterea quoque morbus adest. Similiter corpora incenduntur ab astris, quæ alioqui non ægrotarēt: astra fiunt ipsorum bella intestina. Ergo corpus iam incensum, vnum sibi sumit, non duo, conijcitque vel in calorem, vel in frigus, vel in humiditatem, vel in siccitatem: ac illud in quo transit, medico est considerandum. Quod vt intellectu facilius ac planius sit, tali exemplo declarabo. Quidam alteri vulnus infligit, aut ictu tuber efficit, aut crus amputat, aut aliquid simile. Ictus ille per se nec est calidus, nec frigidus, nec humidus, nec siccus, sed solum ictus est. Eodem modo animaduertite, omnes morbos initio eodē modo sese habere, & gigni. Si itaq; hoc

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4757/A

hoc modo in corpore ſeſe habeãt, quid aliud ſunt, quàm vulnus, vbi nec calor, nec frigus, nec humiditas, nec ſiccitas ſpectatur? Vera itaque ars conſiſtit in incarnatiuis: quæ incarnatiua ſiue ſint calida, ſiue frigida, ſiue humida, ſiue ſicca, nihil tibi ſit curæ: ſi modò incarnatiua ſint, tibi ſufficiat, aliaq; omittas. Et quãuis vulnera nonnunquam efficiantur calore & febri, tamen iſtiuſmodi res non ſunt morbi. Tu tibi morbum proponas conſiderandum, qui nec reſtinctionem, nec refrigerationem requirit. Hæc enim produnt tuam impoſturam atque errorem, & te non eſſe inſtructum incarnatiuis, vt debebas. Eadem via progrediendum eſt in hydrope: ea videlicet ęgro exhibeas, quæ ſal reſolutum pellant, nec ſpectes calidum aut frigidum, quia in iſtis medicina non eſt ſita. Quemadmocolocynthis purgat abſque reſpectu cõplexionis, & conſimili quoque ratione turbith, quam vim à complexione non habent, ſed à virili natura: ita quoque omnes rerũ virtutes ſunt arcana, vt ſuos morbos eo modo ſanent, quo facti ſunt. Sine complexione fiũt, ſine complexio-

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4757/A

ne etiam curantur. Hoc omnes obseruate: Cum natura veniunt, cum eadem etiam abeunt. Quòd verò ignis extinguatur aqua, non fit frigore, sed humiditate. Similiter quod ignis calefaciat, id non euenit ratione siccitatis, verùm caliditatis. Sic vnicum & simplex permanet illud, quod morbũ regit: nec tamen est natura peccans, sed quasi color, qui nihil corpori tribuit, nec ab eo quicquam aufert. morbus se habet, non secus ac gladius, secans absque omni complexione. Aliquando contingit, vt sulphur incendatur ac ardeat, veluti in persico igne. Quæ est eius medicina? Extinguere ipsum, tanquam ignem. Cùm verò camphora alijsque similibus cura fieri soleat, euentus inconstans expectãdus est. Hîc præcipuum fundamentum est, considerare quidnam extinguat inuisibilem ignem. Quia extinguere est verum ipsius fundamentum: refrigerare autem ipsius venenum: repulsionem alia sequũtur mala. Hoc modo nos agere Deus non vult, sed incumbere perfectæ medicinæ recto ordine dispositæ. Quemadmodum oculi nostri testãtur de aqua

&

& igni,ita quoque aperientur in arte,vt & medicè & rusticè cernamus id, quod rustic⁹ manifestè videt. Huiusmodi fundamento cogimur curã incipere. Quare merito à complexionibus & quatuor humoribus recedemus ac deficiemus: quæ hîc non sunt obseruanda,vt factum est ab ijs,qui medicinam in errores trãstulerunt.

Verùm illud quidem est,omnẽ morbum aut esse calidum, aut frigidũ. quid enim caret calore? Sic nihil absque alterutro dictorum, quæ tamen nihil aliud sunt, quàm signum & conditio morbi, non ipse morbus. Quisquis autem signa putat esse materiã,errat. Quid est quòd frõs ardeat, totumque caput, & vniuersum corpus caleat, vrina rubeat, pulsus sit celer,hepar sitibundum,aliaque similia? Hæc morbum indicant,non sunt materia, sed multùm differunt à materia: Fallunt homines adulterando morbos: vt fit in cholica ex cõstipatione. Perpendas tecum,quanta illic accidant tormina,calores,cõtracturæ,sitis,scabies, aliaque eius generis plura? quæ omnia te nõ perturbent: Constipationem soluas, &

omnia prædicta ſponte diſcedent. Cogites, quæ, & quot ſymptomata ſint calculi? quæ tollere ſi velis, auferes cultro vnà cum lapide, abſque calore & frigore, ſine omni complexione & humore. Hoc ſit vobis non ſolùm in morbis, verùm omnibus rebus exemplum: culter eſt calculi arcanum: ſic videte, quomodo & reliqua debeant eſſe arcana. Hoc eſt, quicumque vult calidis aduerſus frigida, humidis aduerſus ſicca &c. vti, non intelligit morborum originem & fundamentum. Siquidem in mania videtis nihil ipſam curare, præter venæ ſectionem, quæ eius exiſtit arcanum, nō camphora, non nenuphar, non ſaluia, nō maiorana, non clyſteria, non infrigidantia, non quid pro quo, ſed phlebotomia. Si hæc ita ſe habeāt in mania: vna & eadem erit ratio in aliis omnibus morbis, quorum ſingula habent ſua arcana. Cuiuſmodi quædam quoque dicenda ſunt de ſanis hominibus. Quoties dicimus hominem eſſe melancholicum, perperā loquimur. Nam lumen naturæ neſcit quid melācholia ſit. Si autem dixeris eſt moribus & geſtu Saturnin⁹, aut Lunaticus,

cus, bene loqueris: Quia morũ noſtrorũ & geſtuum proprietates & conditiones informantur à ſtellis, quibus melancholia non ſubijcitur. Quare ſi ipſa non ſit aſtrorum, nõ debet quoque proponi in medicina tanquam columna ſuſtentãs fundamentum profeſſionis. Si habeat ſuam ſedem in liene, Saturni erit lien, eúmque Saturnus gubernabit, & Saturnus vnâ cum liene tribuent melancholiæ morbos lienis. Ipſi autem nihil dicũt de liene nec Saturno, ſed de melancholia. Quartana etiam febris à Saturno genita & fabricata eſt, ſequiturq; eius impreſſionẽ. Vbi ergo manet melãcholia? Vnde ſequitur, humorem errore conſtitutum eſſe, ac reuera nihil exiſtere. Loquuntur etiam de phlegmate cerebri multo abſurdius, de quo craſſo errore, non opus eſt, vt quicquam hoc loco dicamus: Sic quoque de cholera & ſanguine. Vbi autem relinquuntur pulmo, ren, ſtomachus, aliæq; partes, præſertim cor? Humores cùm vellent inſtituere, cordi vtique præ reliquis vnum deberent aſſcribere, ſimiliterque pulmoni, hepati, renibus, alijsque membris. Nam vnum-

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4757/A

quodque corporis membrum habet suum humorem, non tamen similem vlli ex quatuor, verùm pro membrorũ constitutione & effectu singula possident proprios, suaque munera obeunt, alterius non habent curam. Lien facit suum officium, renes suum, pulmo suum, receptaculum cholerę suum, locus phlegmatis suũ, similiter & melancholia. Absit longè à nobis, vt diuidamus corpus in quatuor columnas humorum, tãquã quatuor elementa. Verùm est, quatuor elementa esse. Quid autem elementum sit, si quis velit scire, animaduertet elementum esse matrem sui fructus. Sic terra est mater sui fructus, veluti manifestissimè patet: qui fructus nec frigiditatẽ, nec caliditatem terræ curat, quæ etiam per se nihil existunt, sed necessariò illuc conuenient omnia quatuor elementa. Ita quoque intelligendum est de aqua, aere & igne. Vestro autem ex indicandi atque explicandi modo apparet, vos nũquam rectè intellexisse naturam elemẽtorum. Si enim intellexissetis, longè melius microcosmum quoque diuisissetis, quem tamen crassissimè explicatis.

Caput

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4757/A

Caput V.

QVandoquidem vltima materia demonſtrat,cunctas res in tribus conſiſtere ſubſtantijs,easque tres medici eſſe ſubiectum: iam conſiderandum eſt medium corpus adeo pulchrè fabricari & mutari,vt ſubſtantijs ijs nō ſit ſimile. Quæ tamen cōmutatio non aliter ſe habet,ac ſi imago pingatur à pictore in pariete, aut ſtatua ſculpatur in ligno.Non ibi videtur lignum, ſed pulchra imago,& vuido panno omnia cito auferuntur,quę pictor adorauit.Eodem modo habet ſe vita noſtra. Omnes ſumus ſculpti & formati à Deo,conſtitutique in tribus ſubſtantijs: deinde depicti vita,quæ nobis aſpectum,auditū & motum ſuppeditat,ac vno ſordido & madido panno tota expungi poteſt. Hîc diligenter cauendum eſt, ne vita cum ſuis circumſtantijs fallat. Miſer enim ac tædioſus eſſet pictor,qui picturā ſuā ita tribus induceret ſubſtantijs, vt apparerēt non ſecus ac ſi vnam Sol depinxiſſet, aliam Luna,tertiam Venus, & ſic de reliquis:alius apparet cādidus,alius ſpadix, alius hoc modo, alius alio. Pictoris eſt

artificium, qui suas statuas ita exornat, sed nihil ad hoc ex ipso picto desumit vel aufert. Meri sunt colores, non ex oleo aut bitumine, sed vmbrę & aeri similes. Verum quidem est, aliquos esse colores hominis, qui necessariò obseruētur: sed à mortè originē sumunt, quæ & suos habet colores, ipsaque cùm accedit ac dominatur, vita discedit. Quid hi colores declarāt? Mortem, eiusque morbos. Hi duo colores obseruādi quidē sunt, sed non demonstrant morborum fundamētum. quia sunt signa: & signorum natura est incerta & fallax, tanquam oratio simulatè pronunciata ore absque vero cordis affectu. Propterea verò, quòd colores inuenias in omnibus corporibus, non inde tibi persuadebis, eos tuam in potestatem posse redigi. Siquidem nec cælū, nec terra ad hoc tibi sunt auxilio, quòd omnia ista longè excedit. Nihil autem aliud cogitandum aut sciēdum est, quàm omnes res consistere in imagine: hoc est, singulas res esse imaginibus præditas, in quibus anatomia est sita. Homo est imagine ornatus, quæ ipsius est anatomia, quam medicus necessariò

cessariò cognoscet.Sic enim sunt quoq; morborum anatomiæ.Hoc est,Hydrops ita imagine est formata, vt imaginē vel simulachrum formari decet. Non sufficit igitur hominis anatomiam scire, verumetiam hydropis tenere ac intueri ooportet,nō fucus,ac si picta aut scuplta in aliqua forma, ipsi esset proposita. Similis est ratio & omnium reliquorum morborū. Ad huiusmodi picturam anatomiæ descendam. diligēter nobis contendendum est, quòd absque illa nunquam natura nos vocabit medicos.Exēplum sumite à rosa vel lilio:cur Deus istum florem, aliaq; similia tali imagine formauit?Propterea quòd medicum & eius medicinam crearit ex terra, ita vt sciat quid ex terra proueniat in ipsius anatomia.Rosæ anatomiam vbi cognouerit,discet anatomiam morborum, ac reperiet concordantias eorum,quæ cognata sunt ac coniungi debent. Ex concordantia duarum anatomiarum crescit medicus,nec vnquam sine ipsis existit. Felix admodum esset afflicto hora laborandi in illis.Vnde animaduertatis: quicquid matrici prodest, id præditū est

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4757/A

matricis anatomia, & omniũ ipsius morborum anatomia in hoc cõtinetur. Qua de causa meritò anatomia morborum & omnium rerum naturalium ob oculos semper versabitur. Sic Deũ in ipsius mirabilibus operibus agnoscemus, ac perpendemus nobiscum admirandas illas imagines nulla alia de causa existere, nec etiam aliã ob causam morbos valde mirabiles esse. Et quisquis morborum huius Rosæ anatomiam tenuerit, gaudebit, quotiescumque inspexerit ipsam, quòd talem medicinam Deus ipsi ordinarit, ac dederit, quæ amicè ipsos intuetur, ac sanat, non absque læticia & consolatione. Similiter agunt, lilium, lauendula, aliæq; res ordine omnes. Quid autem sunt colores? Nihil nisi externorum oculorum delectationes & pascua. Morbi non incommodè ipsis conferuntur, dum in vltimam suam tendunt materiam. Vt in gustu. Quid aliud est gustus, quàm pars anatomiæ, quæ solùm declarat, similia similibus esse coniungenda? Ex quo sequitur, singula corporis membra suos habere distinctos gustus, quo dulce coniungatur suo dulci, & amarũ

suo